

УДК 339.5.01::339.92

СПЕЦИФІКА ДІЇ УМОВИ МАРШАЛЛА-ЛЕРНЕРА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Шкрабальок Ю. О.

Кандидат економічних наук, економіст II кат. науково-дослідної частини Інституту міжнародних відносин, Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Анотація. У статті аналізується вплив притоку та відтоку ПІІ на стан платіжного і зовнішньоторговельного балансів країни та обґрунтовується, що при наявності інвестиційних потоків потрібні вищі імпортні еластичності в абсолютному вираженні, ніж вказано в стандартній версії умови Маршалла-Лернера. Подано аналітичну оцінку меж еластичності експорту та імпорту залежно від коливань реального валютного курсу, яка засвідчує, що сума імпортних еластичностей в країні і закордоном повинна перевищувати в абсолютному вираженні одиницю плюс додаткова величина – у загальному випадку сума обох еластичностей повинна перевищувати 2, щоб реальне знецінення валюти покращило стан платіжного балансу країни. Вирішення зазначеної проблеми дозволяє не лише модифікувати умову Маршалла-Лернера для випадку транснаціоналізованої світової економіки, розширивши межі макроекономічного аналізу та практику застосування результатів, а й забезпечує приріст наукового розуміння досліджуваної проблеми.

Ключові слова: ПІІ, умова Маршалла-Лернера, цінова еластичність, експорт, імпорнт, ТНК, транснаціоналізація, ВВП, ВНП, платіжний баланс, зовнішньоторговельний баланс.

Постановка проблеми. Процес транснаціоналізації економіки, який є характерним для еволюції світової економічної системи останні декілька десятиліть, є ґрунтовно розроблений науковцями з фінансової точки зору, але дослідження його ефектів для реальної економіки, зокрема, зовнішнього сектору національних економік, не є чисельними. Традиційно економічна теорія аналізує зовнішній сектор щодо виконання умови Маршалла-Лернера, у відповідності з якою «девальвація валюти покращує стан зовнішньо-торговельного балансу країни, якщо сума цінових еластичностей експорту та імпорту в абсолютному вимірі перевищує 1» [7, с. 319-334; 8, с. 11-40]. Вказана умова передбачає ряд припущень, не всі з яких дотримуються в сучасних економічних реаліях, зокрема, не враховує наслідки ПІІ; важливим ефектом транснаціоналізації є міжнародний трансфер прибутку від дочірніх до материнських компаній.

Сучасний етап транснаціоналізації, що характеризується інтенсивною інвестиційною динамікою та розширенням діяльності ТНК, модифікує вплив валютно-курсових коливань на зовнішньоторговельний баланс та зовнішню рівновагу економіки країни в цілому. Постає питання, яким чином ПІІ впливають на реакцію зовнішньоторговельного та платіжного балансів.

Слід зазначити, для багатьох країн Європи, Азії, Латинської Америки сукупний обсяг ПІІ сприяє виникненню значної різниці між ВВП та валовим національним продуктом. Незважаючи на те, що діяльність ТНК є характерною рисою світової економіки, наукові дослідження присвячені їй моделюванню у переважній більшості ігнорують відмінності між ВВП та ВНП, що призводить до недостовірних та суперечливих оцінок значень мульт-

типлікаторів економічної політики в моделі Манделла-Флемінга, а також зумовлює похибки в емпіричному аналізі при економетричній розробці та перевірці функцій імпорту, експорту, дослідженні макросистем, загалом.

Мета статті – аналіз проблеми модифікації впливу девальвації валюти на стан зовнішньоторговельного балансу країни в умовах транснаціоналізації світової економіки, зосередившись на факторі ПП; окреслити специфіку прояву та механізм реалізації умови Маршалла-Лернера; визначити стан розробки обраної проблеми у науковій літературі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Традиційний метод перевірки виконання умови Маршалла-Лернера забезпечує суперечливі результати для випадку світової економіки, що характеризується процесом транснаціоналізації. Однак, не слід відкидати те, що в більш широкому макроекономічному підході реальний валютний курс і реальний дохід впливає на платіжний баланс, що підтверджується дослідженнями Р. МакКіннона платіжних балансів Японії та Китаю [10, с. 261-274]. У подальшому розуміння того, що реальний валютний курс впливає безпосередньо на реальний дохід у досліджуваній країні та країні-партнері, стало загальноприйнятим. Враховуючи, з одного боку, залежність обсягів торгівлі від ВВП в країні та закордоном, з іншого боку, залежність рівня заощадження та споживання від ВВП та залежність інвестицій від реального валютного курсу, дослідник П. Дж. Велфенс запропонував доповнену ПП версію макромоделі (Манделла-Флемінга) та одержав нові значення мультиплікаторів [12, с. 191-207].

Широковідома умова Маршалла-Лернера постулює: девальвація покращить платіжний баланс, якщо сума імпортних еластичностей в країні та закордоном перевищує 1. Альтернативно можна визначити умову Маршалла-Лернера як реакцію номінального зовнішньоторговельного балансу до зміни номінального валютного курсу. Подібне визначення є корисним у випадку дослідження ціноутворення на основі рівня поточних ринкових цін, що стосується поведінки фірм-експортерів у відповідь на коливання валютного курсу – зміна ринкової структури [5], кривої попиту на продукт [9, с. 217-236] та технології фірми [1, с. 187-204] передбачають різні рівні переносу валютного курсу в ціни імпортованих товарів, тому зміна валютного курсу країни приводить до зміни ціни вираженої в іноземній валюті у межах від 0 до більш ніж пропорційної [2, с. 211-217]. Дослідник А. К. Роуз не знайшов підтвердження впливу валютного курсу на стан зовнішньоторговельних балансів 5 провідних економік ОЕСР [11, с. 301-316]; Т. Демірден та І. Пастін стверджують, що ефекти J-кривої є важливими, при цьому емпіричні перевірки, що опираються на методологію МНК, є доцільними для режиму фіксованих валютних курсів, тоді як врахування зворотніх ефектів в середовищі гнучких валютних курсів вимагає застосування VAR-аналізу [3, с. 373-377].

У ході дослідження були проаналізовані наукові праці іноземних дослідників присвячені проблемі впливу валютного курсу на стан зовнішньоторговельних та платіжних балансів країн, зокрема, в умовах транснаціоналізації світової економіки, а саме, Ж. Бугіна, П. Дж. Велфенса, Т. Демірден, Р. Дорнбуша, Л. Лернера, Р. МакКіннона, Р. Марстона, А. Маршалла, І. Пастіна, А. К. Роуза, та ін.

Основні результати дослідження. Позначивши експорт, реальний валютний курс та ВВП країни-партнера як X , q^* та Y^* , відповідно, ε^* – цінова еластичність експорту за q^* , x є додатною величиною, умова Маршалла-Лернера може бути виведена зі стандартних функцій експорту

$$X = q \varepsilon^* x Y \text{ та імпорту } M = q \varepsilon^* m Y$$

де M – імпорт, ε – абсолютна еластичність M за реальним валютним курсом, m – додатною величиною.

Тоді, платіжний баланс в реальному вираженні

$$X' = X - q^*M$$

для зручності використаємо еквівалентний вираз

$$X'' = X / [q^*M]$$

очікуваний результат $\delta X'' / \delta q^* > 0$ одержується лише у випадку

$$\varepsilon^* + \varepsilon > 1.$$

У стандартній моделі з двох країн (досліджувана країна і країна-партнер), цінова еластичність експорту досліджуваної країни ε^* є рівною ціновій еластичності імпорту країни-партнера.

В умовах транснаціоналізації одночасно потоки ПІІ та діяльність ТНК значно видозмінюють економічну дійсність, слід враховувати, що заощадження є пропорційними валовому національному продукту (не ВВП). Більш того, вартісний обсяг імпорту товарів та послуг є пропорційним ВВП, не ВВП – останнє виступає стандартним припущенням моделей без ПІІ. Натомість наукова література зосереджується саме на показнику ВВП. Важливо зазначити, що за методологією МВФ розрахунок рівноважного реального валютного курсу розглядає рівноважний баланс заощаджень – інвестицій та платіжний баланс як частку ВВП і, таким чином, ігнорує розбіжності між ВВП та ВВП [6, с. 56-59]. Незважаючи на те, що з середини 80-х років ХХ ст. сумарний обсяг ПІІ невідомо зростає по відношенню до ВВП в багатьох НІК та країнах ОЕСР; при тому, багато країн ОЕСР є одночасно головними постачальниками та реципієнтами ПІІ у світі.

Вищевказані аспекти передбачають, що модифікована версія умови Маршалла-Лернера для випадку відкритої економіки з ПІІ та ТНК – є більш строгою, ніж традиційна. Якщо визначити X як відношення експорту до імпорту, а цінову еластичність X за реальним валютним курсом q^* як EX, q^* , тоді у моделі двох країн, виробництво в яких описується функцією Кобба-Дугласа, а потоки ПІІ є зустрічними, модифіковану умову покращення платіжного балансу можна представити наступним чином (1):

$$\varepsilon^* + \varepsilon - 1 > EX, q^* > \varepsilon^* + \varepsilon - 2 \quad (1)$$

де $\varepsilon, \varepsilon^*$ – цінові еластичності імпорту досліджуваної країни та країни-партнера.

Включаючи в аналіз ПІІ, слід обов'язково відрізнити реакцію зовнішньоторговельного балансу та реакцію платіжного балансу на зміну реального валютного курсу, оскільки прибуток отриманий із-за кордону (або, навпаки, виплачений материнським компаніям закордон) є складовою платіжного балансу; лише у випадку реінвестування всього отриманого закордоном прибутку вказана різниця нівелюється. Також слід брати до уваги відносний розмір досліджуваної країни та країни-партнера, що впливає на результати [13].

Зі зростанням ролі ПІІ та ТНК з 1980-х років ХХ ст. маніпулювання валютним курсом перестало вважатися ефективним інструментом корекції платіжних дисбалансів. Беручи до уваги, що у переважній більшості ТНК, що домінують в торгівлі країн ОЕСР, зосереджені на високотехнологічних виробництвах, цінова еластичність яких відносно низька, тому реальне знецінення валюти малоефективне в елімінації дефіциту платіжного балансу. Компенсуючий ефект виникає з боку імпорту у випадку розширення переліку проміжних товарів, які можуть бути імпортовані від багатьох виробників з різних країн світу. Аналіз ціноутворення на ринку дозволяє зробити висновок, зокрема, про те, що оскільки рівень цін закордоном є від'ємною функцією номінального валютного курсу, експортери

країни-партнера намагаються послабити втрату частки ринку, пов'язану з падінням номінального валютного курсу, шляхом зниження цінової пропозиції, вираженої в національній валюті країни; враховуючи обернену залежність між рівнем імпорتنих цін та номінальним валютним курсом та пряму залежність рівня цін в країні та номінальним валютним курсом, рівень номінального знецінення необхідний для корекції дефіциту платіжного балансу продовжує підвищуватися.

Подальший аналіз виходить з гіпотези про те, що врахування впливу потоків ПІІ та зростання їхніх сумарних обсягів вимагає вищих рівнів імпорتنих еластичностей в абсолютному вимірі, ніж передбачено стандартною версією умови Маршалла-Лернера. Світова економіка представлена моделлю двох країн, де β ілюструє прибуток як частку ВВП досліджуваної країни та β^* – частку ВВП країни-партнера, відповідно, використання для обох країн виробничої функції Кобба-Дугласа суттєво спрощує аналіз, при цьому одержані висновки можуть бути узагальнені.

Враховуючи інвестиційні потоки країни як постачальника та реципієнта, проведемо розмежування між реальним ВВП (Y) та реальним ВНП (Z). Для спрощення припустимо, що виробництво досліджуваної країни та країни-партнера описується функцією Кобба-Дугласа,

де K позначає капітал,

L – працю,

A – знання.

Звідси,

$$Y = K^\beta (AL)^{1-\beta} \text{ у досліджуваній країні}$$

та

$$Y^* = K^{*\beta} (A^*L^*)^{1-\beta^*} \text{ у країні-партнері } (0 < \beta < 1);$$

ринки збуту продукції та факторів виробництва є конкурентними, тобто, прибуток досліджуваної країни рівний βY , країни-партнера – $\beta^* Y^*$. Таким чином, позначивши частку основного капіталу досліджуваної країни, якою володіють іноземні інвестори, як α^* , а частку основного капіталу країни-партнера, якою володіють інвестори досліджуваної країни, як α , виразимо Z та Z^* наступним чином (2), (3):

$$Z^* = Y^* (1 - \alpha\beta^*) + \alpha^*\beta / q^* \quad (2)$$

$$Z = Y (1 - \alpha^*\beta) + q^*\alpha\beta^* Y^* \quad (3)$$

Оскільки βY означає прибуток досліджуваної країни, сума $\alpha^*\beta Y$ сплачується інвесторам країни-партнера; прибутки, одержані з досліджуваної країни, виражені в одиницях випуску продукції країни-партнера, подані як $\alpha^*\beta Y / q^*$. Девальвація скорочує реальний ВНП країни-партнера, оскільки реальні прибутки (виражені в одиницях випуску продукції країни-партнера) одержані в досліджуваній країні зменшуються. Відносно реального ВНП досліджуваної країни, очевидно, що девальвація збільшить Z , що у свою чергу, стимулює імпорт товарів, імпорт M є пропорційним Z . Показник α^* лежить в межах 0; 1, що є тотожним для α^* [13].

Наступним аналітичним кроком є припущення щодо залежності експорту товарів та послуг від реального валютного курсу та реального ВНП країни-партнера (не ВВП, як приймається традиційно). Виведення модифікованої умови Маршалла-Лернера є тотожним випадку без міжнародного трансферу прибутку (4), (5):

$$X = X(q^*, (1 - \alpha\beta^*)Y^* + \alpha^*\beta Y / q^*) \quad (4)$$

$$M = M(q^*, Y(1 - \alpha^*\beta) + q^*\alpha\beta^* Y^*) \quad (5)$$

Модфіковані рівняння експорту та імпорту наведені нижче (x та m є додатною величиною, як і ε та ε^*) (6), (7):

$$X = q^* \varepsilon^* x [Y^* (1 - \alpha\beta^*) + \alpha^* \beta Y / q^*] \quad (6)$$

$$M = q^* \varepsilon^* m [Y (1 - \alpha^* \beta) + q^* \alpha \beta^* Y^*] \quad (7)$$

Якщо обчислити вирази $X'' = X/[q^*M]$ та $\delta X''/\delta q^*$, отримаємо модифіковану умову Маршалла-Лернера. Слід зазначити, що реальне знецінення скорочує реальний дохід країни-партнера, що стримує експорт товарів; навпаки, знаменник виразу X'' зростає за рахунок члена $q^* \alpha \beta^* Y^*$. Таким чином, математичний висновок вказує на те, що цінові еластичності імпорту досліджуваної країни та країни-партнера повинні перевищувати діапазон, визначений стандартною версією умови Маршалла-Лернера. Отже, для випадку малої та великої відкритих економік досліджуваної країни умова Маршалла-Лернера стверджує, що $\delta X''/\delta q^* > 0$, якщо $\varepsilon^* + \varepsilon > 2$; тотожна умова одержана для випадку довгострокової симетричної співпраці в галузі ПІІ, тобто, $\alpha\beta^* = \alpha^*\beta$ (не накладаючи додаткового обмеження $Y = Y^*$).

Для окремого випадку симетричної світової економіки – з однаковими розмірами економіки ($Y = Y^*$ та початковим q^* рівним 1) та симетричним обсягом взаємних ПІІ ($\alpha\beta^* = \alpha^*\beta$) – модифікована версія умови Маршалла-Лернера практично збігається зі стандартною: еластичність

$$E_{X,q^*} = \varepsilon^* + \varepsilon - 1 - 2\alpha^*\beta$$

Беручи до уваги, що коефіцієнт еластичності випуску по капіталу характерно складає 1/3, а показник α (чи α^*) рідко перевищує 0,5, у такому граничному випадку вираз E_{X,q^*} буде додатним, якщо $\varepsilon^* + \varepsilon > 1,33$ [13].

Висновки. Умова Маршалла-Лернера потребує модифікації, зважаючи на зростання ролі ТНК та сукупні обсяги ПІІ у сучасній світовій економіці. Порівняно з початковою версією умови, сума абсолютних еластичностей експорту та імпорту досліджуваної країни повинна перевищувати одиницю на певну величину. Проте, не слід вважати, що вплив коливання реального валютного курсу на світову економіку, якій характерні процеси транснаціоналізації, є однозначно слабшим на прикладі розглянутої моделі з двох країн-торговельних партнерів, порівняно з припущенням про відсутність мобільності факторів виробництва; окремі випадки потребують перевірки шляхом економетричного моделювання. З іншого боку, є абсолютно очевидним, що в доповненій ПІІ моделі Манделла-Флемінга реальне знецінення (підвищення курсу) рухає криву меншою мірою вправо (тобто, лівіше), ніж передбачено традиційною версією моделі. Тому ефективність заходів фіскальної та монетарної політик при різних режимах валютного курсу, таким чином, зазнає змін.

У випадку абсолютної асиметрії потоків ПІІ: чистий відтік, відсутність репатріації прибутку, вимоги до суми імпортних еластичностей досліджуваної країни і країни-партнера є більш строгими, ніж у початковій версії умови Маршалла-Лернера. Такий приклад може бути представлений комбінацією економік США та країн-не членів ОЕСР: більш значне знецінення американського долару є необхідним, ніж визначає початкова умова Маршалла-Лернера. Інший випадок абсолютної асиметрії потоків ПІІ: чистий притік, відсутність репатріації прибутку, вимоги до еластичностей є нижчими, ніж в умові Маршалла-Лернера. Типовим прикладом виступає КНР: за логікою, коливання реального валютного курсу юаня є відносно дієвим інструментом корекції платіжного балансу країни.

Що стосується ролі міжнародного трансферу капіталу, економічна система переживає періоди рівноваги, в яких нормальна частка прибутку, одержана закордоном, репатріюється. Проте, в кризові періоди фірми країн постачальників ПІІ, зіштовхуючись з дефіцитом ліквідності, намагаються скоротити нові зовнішні капіталовкладення та репат-

ріювати більшу частку прибутку. До того ж, в періоди рівноваги одержані прибутки, як правило, значною мірою реінвестуються.

На сам кінець слід зазначити: ПІІ, як правило, пов'язані з міжнародною передачею технологій, що є перспективним аспектом подальших наукових досліджень обраної проблеми в межах підходу Дж. Даннінга: зовнішні капіталовкладення у вигляді ПІІ ілюструють переваги власності (тобто, технології) фірм країни-постачальника інвестицій, притік ПІІ в країну-реципієнта є формою міжнародного трансферу технологій [5]. Потіки капіталу впливають на зовнішньоторговельну динаміку декількома шляхами: нетто-активи приватного сектору впливають на обсяги заощаджень, експорту та імпорту; структура потоків капіталу – частка ПІІ в загальному обсязі капіталу – залежить від реального валютного курсу; очікування щодо курсу валюти, в контексті моделі Р. Дорнбуша, впливають на рівні «перельоту» номінального і реального валютного курсу. Значне короткострокове знецінення валюти приводить до більш високого притоку ПІІ, які, в свою чергу, впливають на ВВП та ВНП. Таким чином, доступний широкий спектр нових наукових проблем, які варті розробки в подальших теоретичних та емпіричних дослідженнях.

Список використаної літератури

1. Bughin J. R. J. Capacity Constraints and Export Performance: Theory and Evidence from Belgian Manufacturing / Jacques Rene Jean Bughin. – The Journal of Industrial Economics. – Oxford : Blackwell. – 1996. – Vol. 44. – P. 187-204.
2. Bughin J. R. J. Exchange Rates, Pricing-to-Market Strategies, and the Marshall-Lerner Condition / Jacques Rene Jean Bughin. – Review of International Economics. – Oxford : Blackwell. – 1996. – Vol. 4 (2). – P. 211-217.
3. Demirden T. Flexible Exchange Rates and J-Curves: An Alternative Approach / T. Demirden, I. Pastine. – Economic Letters, 48. – 1995. – P. 373-377.
4. Dornbusch R. Exchange Rates and Prices / R. Dornbusch. – American Economic Review, 27. – 1987. – P. 107-122.
5. Dunning J. H. Trade, Location of Economic Activities and the Multinational Enterprise: A Search for an Eclectic Approach / J. H. Dunning // B. Ohlin, P. O. Hesselborn, P. M. Wijkman eds. – The International Allocation of Economic Activity, London: Macmillan. – 1977.
6. Faruqee H. Methodology for Calculating Equilibrium Exchange Rates and Question of Global Consistency / Assessment Extensions of the Macroeconomic. Balance Approach / Ed. P. Isard, H. Faruqee. – Washington: International Monetary Fund, 1998. – Occasional Paper 167. – VII, 79 p. – P. 56-59.
7. Lerner Abba P. The Diagrammatical Representation of Cost Condition in International Trade / Abba P. Lerner. – *Economica*. – Vol. 1. – August, 1934. – P. 319-334.
8. Lerner Abba P. Factor Prices and International Trade / Abba P. Lerner. – *Economica*. – Vol. 19. – February, 1952. – P. 11-40.
9. Marston R. Price Behavior in Japanese Manufacturing / R. Marston. – Journal of International Economics. – Vol. 29. – 1990. – P. 217–236.
10. McKinnon R. Exchange Rate or Wage Changes in International Adjustment? Japan and China versus the United States / R. McKinnon. – International Economics and Economic Policy. – Vol. 2. – 2005. – P. 261-274.
11. Rose A.K. The Role of Exchange Rates in a Popular Model of International Trade, Does the 'Marshall-Lerner' Condition Hold? / A.K. Rose. – Journal of International Economic, 30. – 1991. – P. 301-316.

12. Welfens P. J. J. Marshall-Lerner Condition and Economic Globalization / Paul J. J. Welfens. – International Economics and Economic Policy: IEEP. – Berlin : Springer. – ISSN 1612-4804. – Vol. 9. – Issue 2. – June, 2012. – P. 191-207.
13. Welfens P. J. J. Innovations in Macroeconomics : 3rd edition / Paul J. J. Welfens. – Heidelberg and New York: Springer. – 2011. – 634 P.

MARSHALL-LERNER CONDITION PERFORMANCE AMID TRANSNATIONALIZATION OF WORLD ECONOMY

Shkrabaliuk Iu. O.

Ph.D., II category economist, Research and Development Division of Institute of International Relations, Taras Shevchenko National University of Kyiv.

Abstract. *The article analyses the impact of FDI inflows and outflows on country's current account and trade balance and demonstrates that the presence of investment flows requires higher import elasticities in absolute terms than stated in the standard version of the Marshall-Lerner condition. The analytical assessment of the limits of export and import elasticity, depending on real exchange fluctuations, has been presented, which shows that sum of the absolute import elasticities in the country and abroad must exceed unit plus an additional value – in common case the sum of both elasticities must exceed 2 to ensure improvement of the current account of the country via real depreciation. Solution to this problem allows not only modify the Marshall-Lerner condition for the transnationalized global economy case, by extending the limits of macroeconomic analysis and practical application of the results, but also augments the scientific understanding of the problem in hand.*

Key words: *FDI, Marshall-Lerner condition, price elasticity, exports, imports, TNC, transnationalization, GDP, GNP, current account, trade balance.*

Referances

1. Bughin J. R. J. Capacity Constraints and Export Performance: Theory and Evidence from Belgian Manufacturing / Jacques Rene Jean Bughin. – The Journal of Industrial Economics. – Oxford : Blackwell. – 1996. – Vol. 44. – P. 187-204.
2. Bughin J. R. J. Exchange Rates, Pricing-to-Market Strategies, and the Marshall-Lerner Condition / Jacques Rene Jean Bughin. – Review of International Economics. – Oxford : Blackwell. – 1996. – Vol. 4 (2). – P. 211-217.
3. Demirden T. Flexible Exchange Rates and J-Curves: An Alternative Approach / T. Demirden, I. Pastine. – Economic Letters, 48. – 1995. – P. 373-377.
4. Dornbusch R. Exchange Rates and Prices / R. Dornbusch. – American Economic Review, 27. – 1987. – P. 107-122.
5. Dunning J. H. Trade, Location of Economic Activities and the Multinational Enterprise: A Search for an Eclectic Approach / J. H. Dunning // B. Ohlin, P. O. Hesselborn, P. M. Wijkman eds. – The International Allocation of Economic Activity, London: Macmillan. – 1977.
6. Faruqee H. Methodology for Calculating Equilibrium Exchange Rates and Question of Global Consistency / Assessment Extensions of the Macroeconomic. Balance Approach / Ed. P. Isard, H. Faruqee. – Washington: International Monetary Fund, 1998. – Occasional Paper 167. – VII, 79 p. – P. 56-59.
7. Lerner Abba P. The Diagrammatical Representation of Cost Condition in International Trade / Abba P. Lerner. – *Economica*. – Vol. 1. – August, 1934. – P. 319-334.
8. Lerner Abba P. Factor Prices and International Trade / Abba P. Lerner. – *Economica*. – Vol. 19. – February, 1952. – P. 11-40.
9. Marston R. Price Behavior in Japanese Manufacturing / R. Marston. – Journal of International Economics. – Vol. 29. – 1990. – P. 217-236.
10. McKinnon R. Exchange Rate or Wage Changes in International Adjustment? Japan and China versus the United States / R. McKinnon. – International Economics and Economic Policy. – Vol. 2. – 2005. – P. 261-274.
11. Rose A.K. The Role of Exchange Rates in a Popular Model of International Trade, Does the 'Marshall-Lerner' Condition Hold? / A.K. Rose. – Journal of International Economic, 30. – 1991. – P. 301-316.

12. Welfens P. J. J. Marshall-Lerner Condition and Economic Globalization / Paul J. J. Welfens. – International Economics and Economic Policy: IEEP. – Berlin : Springer. – ISSN 1612-4804. – Vol. 9. – Issue 2. – June, 2012. – P. 191-207.
13. Welfens P. J. J. Innovations in Macroeconomics : 3rd edition / Paul J. J. Welfens. – Heidelberg and New York: Springer. – 2011. – 634 P.

СПЕЦИФИКА ДЕЙСТВИЯ УСЛОВИЯ МАРШАЛЛА-ЛЕРНЕРА В КОНТЕКСТЕ ПРОЦЕССОВ ТРАНСНАЦИОНАЛИЗАЦИИ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ

Шкрабальюк Ю. А.

Кандидат экономических наук, экономист II кат. научно-исследовательской части Института международных отношений, Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко.

Аннотация. *В статье анализируется влияние притока и оттока ПИИ на состояние платежного и внешнеторгового балансов страны и обосновывается, что при наличии инвестиционных потоков требуются более высокие импортные эластичности в абсолютном выражении, чем указано в стандартной версии условия Маршалла-Лернера. По-дано аналитическую оценку границ эластичности экспорта и импорта в зависимости от колебаний реального валютного курса, которая показывает, что сумма импортных эластичностей в стране и за рубежом должна превышать в абсолютном выражении единицу плюс дополнительное значение – в общих случаях сумма обеих эластичностей должна превышать 2, чтобы реальное обесценивание валюты улучшило состояние платежного баланса страны. Решение указанной проблемы позволяет не только модифицировать условие Маршалла-Лернера для случая транснационализированной мировой экономики, расширив границы макроэкономического анализа и практику применения результатов, но и обеспечивает приращение научного понимания исследуемой проблемы.*

Ключевые слова: *ПИИ, условие Маршалла-Лернера, ценовая эластичность, экспорт, импорт, ТНК, транснационализация, ВВП, ВНП, платежный баланс, внешнеторговый баланс.*